

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระบบทุนนิยมได้เข้ามามีอิทธิพลกับการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนชาวไทยเป็นเวลานาน ทำให้วัฒนธรรมและอารยธรรมที่ดีงามของคนไทยขาดหายไปจากการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายรู้จักความพอเพียง มีความรักและเอื้ออาทรต่อกัน รู้จักให้และช่วยเหลือแบ่งปัน กลายมาเป็นการดำรงชีวิตแบบตัวใครตัวมัน เกิดการแข่งขันและ ชิงดีชิงเด่น เพื่อให้ตัวเองเหนือกว่าผู้อื่น

นายทุนผู้มีอิทธิพลในการควบคุมนโยบายและบริหารประเทศ ได้นำระบบทุนนิยมมาใช้ในการบริหาร นำหลักการและทฤษฎีในการบริหารธุรกิจมาใช้ในการบริหารประเทศ จึงทำให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างที่เป็นอยู่ เริ่มตั้งแต่การศึกษา ต้องแข่งขันกันสอบเข้าโรงเรียนที่ได้ชื่อว่าดีที่สุด เด็กที่ท่าคะแนนสอบได้สูงกว่าก็จะมีโอกาสได้เข้าโรงเรียนที่ได้ชื่อว่าดีที่สุด เด็กที่ผู้ปกครองร่ำรวย จะได้รับการสอนพิเศษเพิ่มเติมเพื่อการสอบแข่งขัน ทำให้ได้เปรียบเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่สามารถได้รับการเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน

เยาวชนรุ่นใหม่ต่างแย่งกันเรียนเพื่อให้ได้รับปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย สถานบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เห็นโอกาสในการทำธุรกิจด้านการศึกษาเพราะมีความต้องการสูง ต่างแข่งขันกันทำธุรกิจ โดยมีได้คำนึงถึงคุณภาพของนักศึกษามากกว่าผลกำไรของธุรกิจ ประชาชนต้องลงทุนให้กับการเรียนในสถาบันการศึกษาเพื่อให้ได้รับปริญญาตรี เพื่อแข่งขันในการทำงานทำ

นิสิตส่วนมากที่จบปริญญาตรีไม่สามารถเข้าทำงานได้เพราะ เรียนมาไม่ตรงกับคุณสมบัติของแรงงานที่ต้องการ เลือกลงเพราะคิดว่าตัวเองจบปริญญาตรีแล้วควรจะได้งานที่ดี และมีรายได้มากกว่านี้ ทำให้บัณฑิตที่จบออกมาไม่มีงานทำเป็นจำนวนมาก

บริษัทใหญ่ๆที่มีทุนมากมีความได้เปรียบกว่าบริษัทเล็กๆ สามารถเลือกจ้างนิสิตจบใหม่ในระดับหัวกระทได้ก่อน บริษัทเล็กๆไม่ค่อยมีโอกาสได้รับนิสิตจบใหม่ในระดับหัวกระทิ ต้องรับผู้ที่มีคุณสมบัติด้อยลงมา นำมาฝึกฝน เมื่อได้คุณภาพที่ดี ก็จะถูกดึงตัวไปอยู่บริษัทที่ใหญ่กว่า

นิสิตที่ตกงานเป็นจำนวนมากต้องหันไปทำธุรกิจส่วนตัว ขอเงินผู้ปกครองมาลงทุน ผู้ปกครองต้องเป็นหนี้เป็นสิน หรือขายสมบัติเก่ามาให้ แต่ในที่สุดก็ไปไม่รอดเพราะขาดประสบการณ์ หรือสายป่านสั้นไป มีจำนวนไม่น้อยที่เรียนต่อปริญญาโท และ ปริญญาเอก ถ้ามีผู้ปกครองที่ร่ำรวยก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าผู้ปกครองไม่ร่ำรวย แต่เพื่ออนาคตของบุตรหลาน ก็ต้องขายสมบัติเก่า หรือไม่ก็ต้องเป็นหนี้

ผู้ที่มีอิทธิพลในการบริหารประเทศชาติส่วนใหญ่ มาจากประชาชน สองกลุ่ม คือ กลุ่มนายทุน และกลุ่มนักวิชาการที่จบการศึกษา ระดับ ปริญญาเอก และ ปริญญาโท จากต่างประเทศ ท่านเหล่านี้ส่วนมากประสบความสำเร็จเพราะท่านเป็นลูกหลานของผู้มีเงิน หรือ ผู้มีอำนาจ ท่านมีโอกาสมากกว่าคนอื่นได้ไปศึกษาเล่าเรียนต่างประเทศ ได้จดจำทฤษฎีต่างๆของต่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีระบบทุนนิยม ท่านคิดว่าดี และได้นำมาใช้กับประเทศไทย โดยมีได้นำความรู้ที่ท่านได้เล่าเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย สังคมไทยจึงกลายเป็นสังคมของทุนนิยม มีแต่การแข่งขัน ความไม่รู้จักพอ การทำอะไรที่ได้เปรียบถึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง สังคมจึงสับสนและแตกแยกกันอยู่ในปัจจุบัน เป็นอันตรายต่อประเทศชาติอย่างมาก

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญา ในการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทยมาแต่อดีต รัฐบาลปัจจุบันได้มองเห็นความสำคัญของปรัชญานี้ และได้นำขึ้นใช้เป็นแผนในการบริหารประเทศชาติ พวกเราชาวไทยควรจะยินดีที่ผู้นำรัฐบาลมีความเข้าใจ และตัดสินใจยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ แต่ก็น่าเสียดายที่ยังมีคนไทยเป็นจำนวนมาก ที่ยังไม่เข้าใจความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง และได้พยายามทำให้เกิดการสับสน

มนุษย์ไม่ได้อยู่ลำพัง เราอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว และสังคม การดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นรากฐานของการดำรงชีวิต เริ่มที่ตัวเราเองก่อน เราต้องทำความเข้าใจ สถานะของตัวเองว่าเราอยู่ในสถานะใด เราต้องรับผิดชอบใครบ้าง อันดับแรกก็ต้องคิดถึงการดูแลตัวเองก่อน ทำอย่างไรที่จะไม่ให้เราเป็นภาระของผู้อื่น หรือถ้าเรายังอยู่ในการดูแลของพ่อแม่ เรายังไม่สามารถดูแลตัวเองได้เต็มที่ เราก็ต้องรู้จักสถานะของตัวเองว่าเราเป็นผู้ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ทำอย่างไรที่เราจะแบ่งปันภาระของพ่อแม่ ต้องรู้ว่าหน้าที่หลักของเราคือการเรียนหนังสือเราก็ต้องพยายามเรียนหนังสือให้ดีที่สุด ไม่ให้เป็นภาระของพ่อแม่ และครูบาอาจารย์ ใช้จ่ายน้อยที่สุดเพราะเรายังหาเงินเองไม่ได้ หรือถ้ามีโอกาสหาเงินได้เพื่อนำมาช่วยแบ่งเบาภาระพ่อแม่ในการเลี้ยงดูเรา โดยไม่ทำให้หน้าที่หลักของเราเสียหาย ก็ดำเนินการ ขณะเดียวกันก็ทำให้ตัวให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่นที่ตกทุกข์ได้ยาก ทำให้ตัวเราเองมีความสุข ไม่ต้องไปคิดอยากได้ของๆคนอื่น พอใจกับสถานะที่เราเป็นอยู่และพยายามศึกษาเรียนรู้และเลือกทำในสิ่งที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

เมื่อเราสำเร็จการศึกษาจนสามารถเข้าทำงานมีรายได้ เราก็ต้องรู้สถานะของตัวเองว่าขณะนี้เราเป็นผู้ใหญ่แล้ว ต้องพึ่งพาตัวเอง และเตรียมการที่จะให้การดูแลผู้อื่นบ้าง เช่น พ่อแม่ต้องทำงานหนักเพื่อเลี้ยงดูเราจนเราสามารถพึ่งตัวเองได้ เราต้องคิดที่จะตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ที่เลี้ยงดูเรา เราต้องมาคิดถึงรายได้และรายจ่ายของเรา ถ้ารายได้เรามีมากพอที่จะเลี้ยงดูพ่อแม่ได้ เราก็อาจให้พ่อแม่เลิกทำงาน ให้ท่านได้พักผ่อน และเราเป็นผู้เลี้ยงดูท่านเอง หรือถ้าเรายังมีรายได้ไม่เพียงพอก็ต้องพยายามให้พ่อแม่ได้ทำงานน้อยลง และเราก็ให้ค่าเลี้ยงดูท่านพอที่เราจะอยู่ได้ บริหารรายรับรายจ่ายให้เหมาะสม กับสถานะความเป็นจริงของตัวเองและผู้ที่อยู่ในความดูแลของเรา ถ้ารายได้ยังน้อยกว่ารายจ่าย ก็ต้องหาวิธีที่จะลดค่าใช้จ่าย หรือเพิ่มรายได้ แต่ถ้ามีรายได้มากกว่ารายจ่าย ก็ต้องวางแผนในการดำรงชีวิตในวันข้างหน้า อาจต้องมีภาระต้องให้การเลี้ยงดูผู้อื่น เช่น การแต่งงาน การมีลูก เป็นต้น ทุกอย่างต้องมีแผน และคำนวณ ราย รับรายจ่ายให้เหมาะสม

คำว่าพอดี และเหมาะสม เป็นเรื่องที่พูดง่าย แต่ปฏิบัติยาก เช่นบางครั้งเราจำเป็นต้องเป็นหนี้ เพื่อหวังผลในวันข้างหน้า เช่นการลงทุนเรื่องการศึกษาหาความรู้เพื่อที่จะทำให้เราสามารถหางานใหม่ที่มีรายได้มากกว่าปัจจุบันและคุ้มกับการลงทุน ก็ได้ไม่ได้ถือว่าหลักการนี้ไม่ถูกต้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตามแต่ละคนจะมีความพอเพียง และเหตุผลของความเหมาะสมที่แตกต่างกัน เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เป็นพื้นฐานของธรรมชาติ อย่าไปคิดอะไรมากเกินไป แค่ทำความเข้าใจเรื่องธรรมชาติและนำความรู้ที่เป็นธรรมชาตินำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตของตัวเองเพื่อให้เกิดความสุขกับตัวเองและผู้รอบข้างโดยไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

ผมอยากวิงวอนให้ประชาชนคนไทยทุกคนหันมาให้ความสนใจและศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคน โดยขอให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน โดยขอให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของแต่ละชุมชน มีการเรียนรู้และปฏิบัติร่วมกัน สร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดยการ นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน จัดตั้งชมรมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละชุมชน ผมว่าวิธีนี้จะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยกันทำให้วัฒนธรรม และอารยธรรมที่ดีๆของสังคมไทยกลับมาอยู่ในสังคมไทยอีกครั้งหนึ่ง

ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ป.ล.ผมเองเคยพยายามจัดตั้ง ชมรมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านที่ผมอยู่ โดยเริ่มจากการจัดหोजค์กรที่สามารถให้การสนับสนุนได้ และผมก็สามารถหาผู้สนับสนุน จากมหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต โรงเรียนราชวินิต บางเขน โรงเรียนการเคหะท่าทราย โรงเรียนอนุบาลเข้มทอง องค์กรเหล่านี้จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนโดยการเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ในหน่วยงานของตน ทำให้ผมสามารถสร้างเครือข่ายได้ในทุกระดับ คือระดับอุดมศึกษา มอบหมายให้มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นผู้ขับเคลื่อน ระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย ให้ โรงเรียนราชวินิต บางเขน เป็นผู้ขับเคลื่อน ร่วมกับ โรงเรียนการเคหะท่าทราย และโรงเรียนอนุบาลเข้มทองเป็นผู้ขับเคลื่อนเด็กอนุบาลและผู้ปกครอง สถาบันการศึกษาทั้ง 4 ให้ความร่วมมือ หลังจากนั้นจึงได้ติดต่อเขต และผู้นำท้องถิ่น และผู้แทนท้องถิ่น เมื่อทุกภาคส่วนเห็นด้วย จึงกำหนดให้แต่ละส่วนจัดหาสมาชิก เพื่อมาเลือกกรรมการเพื่อบริหารงาน ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้ขับเคลื่อนในการหาสมาชิก และช่วงนั้นผมต้องไปต่างประเทศเป็นเวลา เดือนกว่าๆ เมื่อกลับมาทุกอย่างไม่ก้าวหน้า และผมก็มีงานยุ่งมาก จึงไม่ได้ดำเนินการต่อ

การเรียนรู้ทางทฤษฎีอย่างเดียวไม่เกิดผล ต้องสร้างสังคมที่เรียนรู้จากการปฏิบัติ มีหัวหน้าและกิจกรรมในแต่ละวัย ผมมีการจัดเป็นแผนงานไว้ทุกขั้นตอน แต่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนนั้นๆ ต้องมีทั้งผู้ให้และผู้รับ สร้างงานให้คนในชุมชน ต้องทำให้คนที่ไม่มืงานทำมีรายได้ บริหารความเป็นอยู่ในชุมชนให้สามารถพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ ผู้นำชุมชน หรือผู้แทนชุมชนต้องลงมามีส่วนร่วม

ผมได้นำความคิดและการดำเนินการที่ผ่านมาไปนำเสนอในการประชุมวุฒิสภาศาสนาการสมอง เมื่อต้นเดือน กันยายน ที่ผ่านมา และได้รับความสนใจจากหลายๆท่าน ทำให้เห็นช่องทางที่จะนำเข้าเป็นโครงการของวุฒิสภาศาสนาการสทอง ท่านใดสนใจมีส่วนร่วมโปรดติดต่อผมได้ที่ e-mail address: chanchotj@gmail.com หรือโทร 089-1381950

ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

20 กันยายน 2556

บันทึกนี้เขียนที่ GotoKnow โดย ชาญโชติ